

CYNGOR **GWYNEDD** COUNCIL

**CYNLLUN CYFLWYNO
GWASANAETH**

DIOGELWCH BWYD

2008-09

CYNNWYS

DIFFINIADAU	3
1.0 CYFLWYNIAD	4
2.0 NODAU AC AMCANION Y GWASANAETH	6
2.1 Nodau.....	6
2.2 Amcanion	6
2.3 Cysylltiadau ag Amcanion Corfforaethol	6
3.0 CEFNDIR	9
3.1 Proffil Gwynedd.....	9
3.2 Strwythur Trefniadaethol a Llinellau Adrodd.....	9
3.3 Cwmpas yr Adain Diogelwch Bwyd	10
3.4 Partneriaid/Gwasanaethau Allanol Arbenigol	11
3.5 Lleoliad Gwasanaethau	11
3.6 Galwadau ar yr Adain Diogelwch Bwyd.....	12
3.7 Polisi Gorfodi	13
4.0 CYFLWYNO'R GWASANAETH	14
4.1 Arolygiadau Eiddo Bwyd	14
4.2 Cwynion ynghylch Bwyd.....	15
4.3 Cyngor i Fusnesau	16
4.4 Samplo ac Arolygu Bwyd	16
4.5 Rheoli Ymchwiliadau i mewn i Achosion Brig ac Afiechydion Heintus sy'n Gysylltiedig â Bwyd.....	16
4.6 Digwyddiadau Diogelwch Bwyd.....	17
4.7 Cyswllt gyda Sefydliadau Eraill.....	17
4.8 Hyrwyddo Diogelwch Bwyd	17
4.9 Hyfforddiant Diogelwch Bwyd i Swyddogion.....	18
4.10 Camau Gweithredu Ffurfiol Diogelwch Bwyd	18
4.11 'Safer Food Better Business'	18
5.0 ADNODDAU	19
5.1 Dyranriad Ariannol.....	19
5.2 Lefelau Staffio Cyfredol	19
6.0 ASESU ANSAWDD	20
7.0 ADOLYGU A MONITRO	21
7.1 Adolygu yn erbyn y Cynllun Gwasanaeth	21
7.2 Cyflawniadau Allweddol y Gwasanaeth 2007/08.....	22
7.3 Meysydd i'w Gwella 2008/09	22

DIFFINIADAU

CEFAS	-	Canolfan yr Amgylchedd, Pysgodfeydd a Gwyddor Acwafeithrin
CIEH	-	Sefydliad Siartredig Iechyd yr Amgylchedd
CPD	-	Datblygiad Proffesiynol Parhaus
CSIW	-	Arolygiaeth Safonau Gofal Cymru
DPPW	-	Cyfarwyddwyr Gwarchod y Cyhoedd Cymru
FLARE	-	System bas data Gwarchod y Cyhoedd
FSA	-	Asiantaeth Safonau Bwyd
FTE	-	Cyferwerth ag amser llawn
ALI	-	Awdurdodau Lleol
LACORS	-	Swyddfa Cydlynu Awdurdodau Lleol ar Wasanaethau Rheoli
MHS	-	Gwasanaeth Hylendid Cig
NPHSW	-	Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru
NWDSL	-	Grŵp Cyswllt Pysgod Cregyn Gogledd Cymru a Glannau Dyfrdwy
NWFSTP	-	Panel Technegol Diogelwch Bwyd Gogledd Cymru
PHLS	-	Gwasanaeth Labordy Iechyd Cyhoeddus
SFBB	-	<i>Safer Food Better Business</i>
SME	-	Mentrau Bach i Ganolig
DU	-	Y Deyrnas Unedig
WFMF	-	Fforwm Microbiolegol Bwyd Cymru
WFFU	-	Uned Twyll Bwyd Cymru
WHoEH	-	Penaethiaid Iechyd yr Amgylchedd Cymru
WHoTS	-	Penaethiaid Safonau Masnach Cymru
WLGA	-	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
WW	-	Dŵr Cymru

CYNGOR GWYNEDD

CYNLLUN GWASANAETH DIOGELWCH BWYD 2008-09

1.0 Cyflwyniad

Mae'r cynllun cyflwyno gwasanaeth hwn yn rhoi manylion y gwasanaeth gorfodi diogelwch bwyd a fydd yn cael ei gyflwyno yn 2008/09 ar y cyd gan Dimoedd Hylendid Bwyd a Safonau Bwyd Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd o Gyngor Gwynedd.

Mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd (FSA), fel rhan o'i chytundeb fframwaith diogelwch bwyd cenedlaethol, yn ei gwneud hi'n ofynnol i bob awdurdod lleol baratoi cynllun cyflwyno gwasanaeth blynyddol. Mae'r cynllun yn adlewyrchu'r gwaith sy'n ofynnol i awdurdodau bwyd ei wneud gan yr FSA, dan ofynion Deddf Safonau Bwyd 1999, a'r cytundeb fframwaith ar orfodi awdurdodau lleol.

Mae'r cynllun yn ceisio sicrhau bod yr holl flaenoriaethau a safonau cenedlaethol yn cael eu cyflwyno'n lleol ac yn rhoi ymdriniaeth gytbwys o orfodi diogelwch bwyd lleol. Gwneir hyn drwy nid yn unig gyfeirio adnoddau tuag at y broses arolygu sydd wedi'i rhaglennu, ond hefyd drwy sicrhau y gwneir darpariaeth ddigonol er mwyn rhoi sylw i gwynion ynghylch bwyd, hysbysiadau gwenwyn bwyd, cyngor i fusnesau a hefyd y gallu i ddilyn i fyny ar feysydd gwaith sy'n cael eu gyrru gan gudd-wybodaeth megis samplu, arolygon wedi'u targedu, ymyraethau ymatebol eraill a gwaith ymgrychu.

Mae Cyngor Gwynedd yn gyfrifol am orfodi diogelwch bwyd mewn bron 1986 eiddo bwyd yn y sir. Mae hyn yn cynnwys eiddo ym mhob cam o'r gadwyn fwyd yn amrywio o gynhyrchwyr bwyd ar ffermydd, gweithgynhyrchwyr a phroseswyr bwyd i eiddo gwerthu bwyd a thai bwyta.

Ar gyfer 2008/09 bydd prif ffocws swyddogaeth gwasanaeth gorfodaeth diogelwch bwyd yn y meysydd a ganlyn:

- Rhaglen flynyddol o arolygiadau a gorfodi yn unol â gofynion statudol, codau ymarfer a chanllawiau.
- Rhaglen samplu blynyddol i gefnogi'r rhaglen arolygu a gwaith ymchwiliol arall.
- Ymchwilio i mewn i gwynion ynghylch bwyd ac eiddo bwyd, a'r holl achosion brig a digwyddiadau o salwch sy'n ymwneud â bwyd.
- Gweithredu fel "awdurdod tarddu" i rai busnesau bwyd penodol sydd wedi'u lleoli yng Ngwynedd ac ymgymryd ag unrhyw ymholiadau awdurdod tarddu y cyfeiriwyd atynt gan awdurdodau neu asiantaethau eraill.
- Cefnogi'r rhaglen arolygu flynyddol gyda chyngor hyrwyddo wedi'i dargedu a mentrau addysgiadol ynghyd â darparu gwybodaeth a chyngor ar ddiogelwch bwyd a materion cysylltiedig i fusnesau a defnyddwyr bwyd, a chydlynu hyfforddiant.

Ar gyfer 2008/09, mae'r meysydd datblygu a gwella'r gwasanaeth a ganlyn wedi'u nodi:

- Gwella perfformiad arolygon hylendid bwyd a cheisio arolygu 95% o'r eiddo risg uchel ac eiddo risg arall yn y drefn honno.
- Cynnal perfformiad archwiliadau safonau bwyd ac ymgeisio i archwilio 100% o eiddo risg uchel.
- Parhau â'r cynnydd sydd wedi'i wneud mewn busnesau bwyd wrth weithredu rheolaeth diogelwch bwyd, yn benodol '*Safer Food Better Business*'. (SFBB)
- Ymgymryd ag arolwg boddhad cwsmer ar gyfer meysydd gwasanaeth bwyd perthnasol.
- Gweithredu newidiadau yn unol â'r adolygiad o God Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006.
- Paratoi ar gyfer cyflwyno cynllun 'Sgoriau ar y Drysau' ar gyfer eiddo bwyd yn y sir, gan fabwysiadu cynllun sy'n gyffredin mewn awdurdodau lleol eraill yng Nghymru.
- Sefydlu cyswllt efo busnesau bwyd newydd yn fuan ym mywyd y busnesau
- Annog cynhyrchwyr sylfaenol i fabwysiadu safonau uchel o ymarferion hylendid bwyd.
- Parhau i ddatblygu tudalennau gwe'r Cyngor.
- Datblygu a gwella rhaglenni cydweithio yn fewnol ac efo asiantaethau allanol.

2.0 Amcanion y Gwasanaeth

2.1 Nod

Mae Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd yn ymrwymedig i sicrhau bod bwyd a diod a bwriedir ei gwerthu i bobl ac sy'n cael eu cynhyrchu, eu storio, eu dosbarthu, eu trin neu eu treulio yn y sir heb unrhyw risg i iechyd a diogelwch y defnyddiwr.

Bydd staff yn mabwysiadu ymdriniaeth i orfodi yn seiliedig ar asesiad o'r risg i iechyd cyhoeddus a bydd yn cynnwys archwilio achosion o wenwyn bwyd a chwynion ynglŷn â bwyd ynghyd ag archwilio eiddo bwyd.

Mae Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd wedi mabwysiadu'r concordat gorfodi a bydd staff yn ymgymryd â gweithgareddau yn y cynllun gwasanaeth hwn yn unol â'r concordat hwnnw a pholisi gorfodi gwarchod y cyhoedd.

Ystyrir hefyd ganllawiau sy'n gynwysedig yng Nghod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 ac i ganllawiau gan gyrrff cydnabyddedig megis yr FSA a Chydlynwyr Awdurdodau Lleol ar Wasanaethau Rheolaethol (LACRÓS).

2.2 Amcanion

Dyma amcanion yr adain diogelwch bwyd:

- Ymgymryd â rhaglen flynyddol o arolygiadau a gorfodi hylendid a safonau bwyd yn unol â gofynion statudol, Cod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 a chanllawiau. Yn ddibynnol ar argaeledd swyddogion cymwys, fe fydd arolygiadau o'r fath yn cael eu cynnal i gyd-fynd efo arolygiadau fydd yn cael eu cynnal oherwydd swyddogaethau statudol eraill
- Cefnogi'r rhaglen arolygu flynyddol gyda rhaglen samplio bwyd flynyddol gyda golwg ar gyfansoddiad, labelu a safonau microbiolegol
- Ymchwilio i mewn i gwynion a chymryd y camau priodol yn unol â Chod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 a chanllawiau
- Gweithredu fel "awdurdod tarddu" i rai busnesau bwyd penodol sydd wedi'u lleoli yng Ngwynedd ac ymateb i ymholiadau awdurdodau tarddu a gyfeirir gan awdurdodau lleol ac asiantaethau eraill.
- Cefnogi busnesau bwyd a defnyddwyr gyda chynngor hyrwyddo wedi'i dargedu a mentrau addysgiadol ynghyd â darparu gwybodaeth a chynngor ar ddiogelwch bwyd a materion cysylltiedig i fusnesau a defnyddwyr bwyd, a chydlynu hyfforddiant.

2.3 Cysylltiadau ag Amcanion Corfforaethol

Dyma'r blaenoriaethau trawsbynciol ar gyfer yr Awdurdod sydd wedi'u tynnu o Weledigaeth a Gwerthoedd y Cyngor. Dyma'r amcanion strategol:

- a) ***Creu cyfleoedd i alluogi pobl i gyflawni eu llawn botensial yn y gwaith ac mewn bywyd personol a chymdeithasol.***

- b) Cyfrannu tuag at greu economi cystadleuol, anturus a chynaliadwy gydag amrywiaeth o gyfleoedd gwaith.**
- c) Hyrwyddo gwell iechyd, gofal a lles i unigolion, teuluoedd a chymunedau.**
- d) Hyrwyddo cymunedau gweithgar, diogel a chynaliadwy drwy ddarparu tai, cyfleusterau a gwasanaethau addas.**
- e) Gwarchod treftadaeth, hyrwyddo diwylliant yr ardal, a hyrwyddo defnydd yr iaith Gymraeg.**
- f) Gwarchod a gwella amgylchedd naturiol ac adeiledig y sir, a chyfrannu tuag at ddiogelu'r amgylchedd byd-eang.**

Mae'r gwasanaeth diogelwch bwyd yn ymestyn yr amcanion hyn ac yn cyfrannu tuag atynt yn y ffyrdd a ganlyn:-

a) Creu cyfleoedd i alluogi pobl i gyflawni eu llawn botensial yn y gwaith ac mewn bywyd personol a chymdeithasol – Mae'r gwasanaeth diogelwch bwyd yn ceisio gwarchod iechyd a lles y bobl sy'n bwyta bwydydd yng Ngwynedd a'r rhai sydd yn bwyta bwydydd sydd wedi'u gweithgynhyrchu yng Ngwynedd. Yn ogystal a diogelu preswylwyr Gwynedd, mae amddiffyn y cyhoedd sy'n ymweld â Gwynedd yn hanfodol er mwyn cynnal a gwella enw da'r ardal fel cyrchfan i dwristiaid, sydd ynddo'i hun yn hanfodol i'r economi lleol, a drwy hynny'n cynyddu cyfleoedd cyflogaeth i bobl leol.

b) Cyfrannu tuag at greu economi cystadleuol, anturus a chynaliadwy gydag amrywiaeth o gyfleoedd gwaith – Mae cynhyrchu, prosesu a gwerthu bwyd yn rhan arwyddocaol o economi Gwynedd ac yn darparu cyfleon cyflogaeth sylweddol o fewn y sir. Mae Gwynedd yn gynhyrchydd sylfaenol o fwyd, gyda nifer o gynhyrchwyr bwyd a busnesau arlwythaeth, nifer ohonynt efo cysylltiad a'r diwydiant twristiaeth ynghyd ac ystod eang o adwerthwyr bwyd. Mae'r gwasanaeth diogelwch bwyd yn darparu cyngor a cymorth am ddim i'r busnesau yma efo'r nod o sicrhau eu bod yn bodloni anghenion y cwsmeriaid, darparu cyflogaeth yn lleol ac yn cynhyrchu enillion digonol i'w buddsoddwyr. Mae diogelu iechyd a lles a hyrwyddo ffordd iach o fyw yn brif gatalydd ar gyfer cynnal gweithlu iach a cynhyrchiol. Mae monitro a chynghori ar safonau rheoleiddiol yn cynorthwyo wrth gynnal cystadleuaeth wastad ar gyfer economi cynaliadwy.

c) Hyrwyddo gwell iechyd, gofal a lles i unigolion, teuluoedd a chymunedau - Mae diogelwch bwyd yn faes allweddol sy'n hanfodol er mwyn gwella a chynnal gofal iechyd a lles unigolion, teuluoedd a chymunedau. Heblaw am gynnal iechyd, mae bwyta bwyd da hefyd yn cynhyrchu teimlad o fudd ac yn darparu difyrrwch

d) Hyrwyddo cymunedau gweithgar, diogel a chynaliadwy drwy ddarparu tai, cyfleusterau a gwasanaethau addas – Bwriad y gwasanaeth diogelwch bwyd yw i hyrwyddo cymunedau gweithredol drwy sicrhau fod preswylwyr yn cael mynediad i fwyd iach a chyfleon cyflogaeth sydd yn gysylltiedig a cynhyrchu, prosesu, dosbarthiad a gwerthu bwyd. Y nod yw sicrhau fod y bwyd sydd yn cael ei gynhyrchu a'i fwyta yn saff a fod y darpariaeth yn cael ei gario allan mewn ffordd cynaliadwy.

e) Gwarchod treftadaeth, hyrwyddo diwylliant yr ardal, a hyrwyddo defnydd yr iaith Gymraeg – Mae gwaith yr adain diogelwch bwyd yn cefnogi cynhyrchu bwyd yn lleol yn y sir sy'n bennaf wledig ble mae amaethyddiaeth a physgodfeydd yn sector bwysig o'r economi. Mae ansawdd deunydd bwyd ac eiddo bwyd yn ffactorau hanfodol er mwyn cynnal Gwynedd fel cyrchfan pwysig i dwristiaid, gwarchod treftadaeth a hyrwyddo diwylliant yr ardal a chynnal gallu'r ardal i gystadlu mewn marchnad fyd-eang. Mae'r adain yn darparu gwasanaeth dwyieithog bob amser ac yn nhermau holl agweddau diogelwch bwyd mae hyn yn hanfodol gan fod 70.19% o boblogaeth Gwynedd yn siarad Cymraeg.

f) Gwarchod a gwella amgylchedd naturiol ac adeiledig y sir, a chyfrannu tuag at ddiogelu'r amgylchedd byd-eang – Cynhelir cymunedau hyderus gyda hunaniaeth ieithyddol a diwylliannol gydlynol gan boblogaeth iach ffyniannus sy'n rhydd rhag effeithiau salwch ac afiechydon.

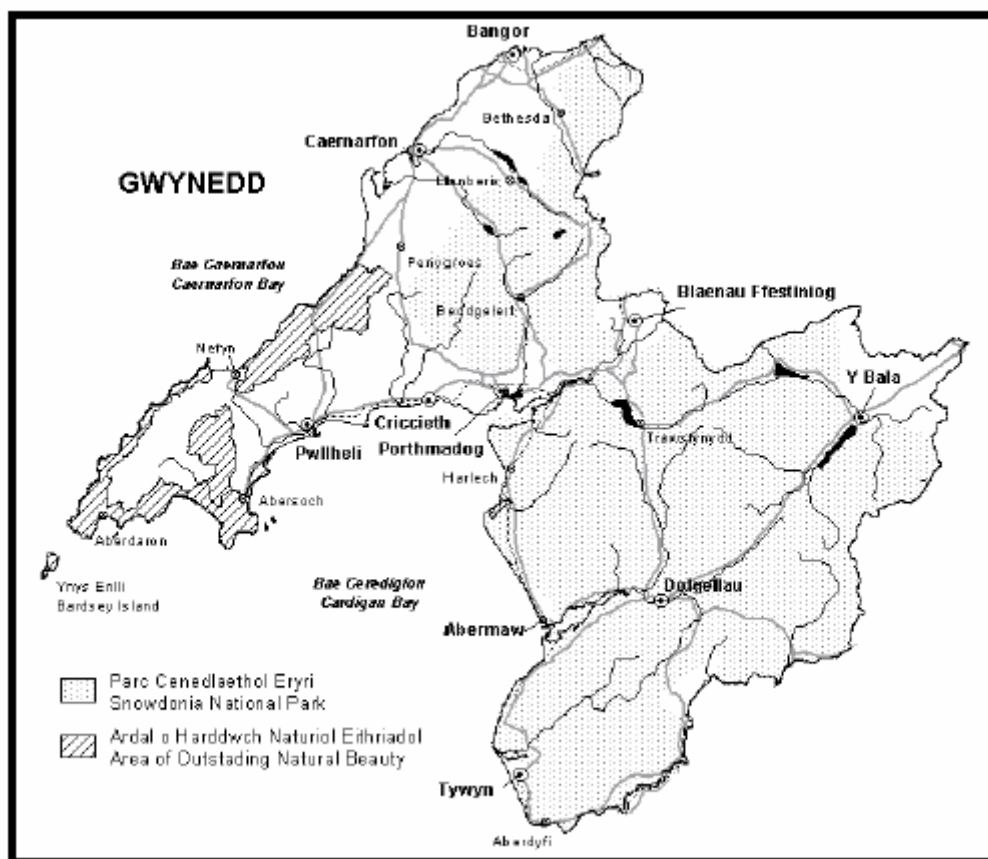

3.0 Cefndir

3.1 Proffil Gwynedd

Mae Gwynedd wedi'i lleoli yng ngogledd-orllewin Cymru. Hi yw'r ail sir fwyaf yng Nghymru gan gyfrif am 12.26% o gyfanswm arwynebedd Cymru. Gan gynnwys ardal o 2,548 cilometr sgwâr, mae Gwynedd yn ymestyn o Abergwyngregyn yn y gogledd i Aberdyfi yn y de, gyda phellter ar y ffordd o 130 cilometr. Mae Gwynedd yn ymestyn o Uwchmynydd yn y gorllewin i Landderfel yn y dwyrain, pellter ar y ffordd o 103 cilometr. Efo pellter o 301 cilometr, Gwynedd sydd â'r pellter hiraf o arfordir o'r holl Awdurdodau Unedig yng Nghymru, gan ymestyn 301 cilometr. Y prif aneddeoedd yng Ngwynedd yw Caernarfon, Bangor, Porthmadog a Dolgellau.

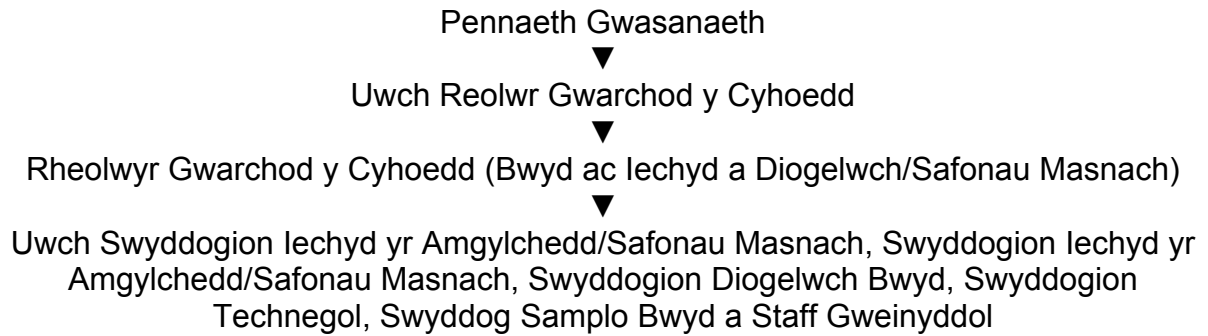
Cofnodwyd poblogaeth Gwynedd yn 116,843 yng Nghyfrifiad Poblogaeth 2001 a 117,985 yn Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2005. Mae crynhoad o'r boblogaeth yn byw yng ngogledd y sir ym Mangor, Caernarfon a'r trefi a'r pentrefi sydd o'u cwmpas.

3.2 Strwythur Trefniadaethol a Llinellau Adrodd

Mae'r adain diogelwch bwyd wedi'i lleoli o fewn Gwasanaeth Gweinyddol a Gwarchod y Cyhoedd, Cyfadran Adnoddau, Cyngor Gwynedd. Mae'r adain diogelwch bwyd yn adrodd i'r pwyllgor trwyddedu ar yr holl faterion diogelwch bwyd.

Mae'r adain diogelwch bwyd yn gorwedd o fewn strwythur yr awdurdod fel a ganlyn:

3.3 Cwmpas yr Adain Diogelwch Bwyd

Mae cwmpas yr adain diogelwch bwyd fel a ganlyn:

- Sefydlu a chynnal cofrestr ddiweddar o'r holl eiddo bwyd yn y sir.
- Arolygiadau wedi'u Cynllunio o Eiddo Bwyd - Mae pob eiddo bwyd yn cael ei arolygu yn rheolaidd (arolygiadau cyntaf). Rhaglennir amlder arolygiadau bob eiddo bwyd yn unol â'r system graddio risg a ragnodir yng Nghod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 sy'n ystyried peryglon posib, lefel cydymffurfio a hyder mewn systemau rheoli rheolaethol. Mae swyddogion yn cyngori ar arfer da ac yn sicrhau y cydymffurfir â gofynion cyfreithiol.
- Ymweliadau Dilynol/Ail ymweliadau - Os gofynnir i weithredwr busnes bwyd ymgymryd â gwaith er mwyn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth diogelwch bwyd, mae'n bosib yr ymgwymerir ag ail ymweliad (arolygiad dilynol) ar ôl y dyddiad a nodwyd er mwyn cydymffurfio.
- Ymchwilio i mewn i Gwynion - Mae'r adain yn ymateb i'r holl gwynion ynghylch eiddo bwyd a bwyd a brynir o fewn ardal Cyngor Gwynedd. Ymchwilir i mewn i bob cwyn er mwyn pennu pa gamau gorfodi sy'n briodol ac er mwyn sicrhau y cymerir rhagofalon i osgoi ailadrodd. Mae hyn yn aml yn golygu cysylltu â chwmnïau gweithgynhyrchu ac awdurdodau lleol eraill.
- Ymchwilio i mewn i Salwch a Gludir mewn Bwyd – Derbynnir hysbysiadau o achosion o wenwyn bwyd gan feddygon teulu, Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru (NPHSW) a'u gwasanaethau labordy. Ymchwilir i mewn i bob hysbysiad a chymerir camau priodol er mwyn osgoi lledaenu'r haint.
- Hyrwyddo ac Addysg Hylendid Bwyd – Fel rhan o ymrwymiad y gwasanaeth i hyrwyddo iechyd cyhoeddus, mae'r gwasanaeth yn ymgymryd ag amrywiol gynlluniau diogelwch bwyd. Mae'r rhain wedi cynnwys seminarau i fusnesau lleol, wythnos diogelwch bwyd, darparu cylchlythyrau a darparu cyngor a chymorth i fusnesau ar adeg arolygon ac ar gais ganddynt.
- Rhybuddion a Digwyddiadau Bwyd – Pan fo Rhybuddion Bwyd yn cael eu rhyddhau gan yr FSA yng nghyswllt deunyddiau bwyd penodol a phan fo angen, mae'r adain yn cymryd yr holl gamau priodol i sicrhau bod y bwydydd yn cael eu tyngu oddi ar y silffoedd yn y sir.

- Cymeradwyaethau Eiddo Bwyd – Mae ar rai gweithrediadau bwyd penodol angen cymeradwyaeth ymlaen llaw gan yr awdurdod lleol. Yng Ngwynedd, mae'r rhain yn cynnwys cynnyrch llaeth, cynnyrch cig, cynnyrch pysgod ac eiddo puro pysgod cregyn. Bydd eiddo yn cael eu harolygu cyn rhyddhau cymeradwyaethau a byddant yn cael eu monitro'n rheolaidd wedi hynny i sicrhau y parheir i gydymffurfio â'r gofynion cyfreithiol.
- Samplo Bwyd – Ymgymerir â samplo er mwyn monitro safonau diogelwch bwyd yn ystod arolwg ac fel rhan o raglenni samplo bwyd microbiolegol cenedlaethol a lleol.
- Samplo Pysgod Cregyn – Ymgymerir â samplo er mwyn monitro statws hylendid ardaloedd cynhyrchu pysgod cregyn dynodedig.
- Bwyd wedi ei fewnforio - Ymchwilio honiadau neu amgylchiadau sydd yn dynodi efallai bod bwyd sydd wedi ei fewnforio wedi'i halogi neu wedi cael ei fewnforio'n anghyfreithlon a chymryd y camau angenrheidiol.
- Cyflenwad Dwr Preifat – Mae samplo yn cael ei gyflawni er mwyn monitro ansawdd cyflenwadau dŵr preifat fel rhan o raglenni samplo.
- Gwasanaethau Eraill – Disgwylir i swyddogion diogelwch bwyd roi sylw i faterion diogelwch galwedigaethol sy'n codi yn ystod cyfnod yr arolygon diogelwch bwyd. Hefyd, ble bo angen, maent yn ymchwilio i mewn i ddigwyddiadau a gludir gan ddŵr ac afiechydon heintus oni bai am wenwyn bwyd; yn rhoi sylwadau ar geisiadau am drwyddedau eiddo dan Ddeddf Trwyddedu 2003 ac ar geisiadau cynllunio a rheolaeth adeiladu ynghylch eiddo bwyd.

3.4 Partneriaid/Gwasanaethau Allanol Arbenigol

Gwasanaethau Dadansoddi Bwyd

Eurofins Laboratories Ltd

Archwiliwr Bwyd

Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru

Swyddog Priodol

Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru

3.5 Lleoliad Gwasanaethau

Cyflwynir y gwasanaeth o'r tair swyddfa ardal sef Swyddfa Ardal Arfon, Caernarfon; Swyddfa Ardal Dwyfor, Pwllheli a Swyddfa Ardal Meirionnydd, Dolgellau. Oriau agor y swyddfeydd yw dydd Llun i ddydd Gwener 09:00 - 17:00.

Ymgymerir ag arolygon y tu hwnt i oriau os nad yw eiddo yn masnachu yn ystod y dydd. Y polisi ar gyfer arolygon bwyd, oni bai am mewn amgylchiadau eithriadol, yw iddynt gael eu gwneud heb rybudd er mwyn gallu arsylwi gwir weithrediadau'r busnes. Ceir hefyd gynllun am wasanaeth y tu hwnt i oriau ar gyfer argyfyngau.

3.6 Galwadau ar yr Adain Diogelwch Bwyd

Mae gan Wunedd gymysgedd o eiddo gweithgynhyrchu, manwerthu ac arlwyo. Arlwyo a manwerthu yw'r prif sectorau. Mae'r busnesau yn fentrau o faint bach i ganolig (SME) yn bennaf.

Ers 1 Ebrill 2008 rydym wedi adnabod bod Cyngor Gwynedd yn gyfrifol am orfodi diogelwch bwyd mewn 1986 eiddo bwyd yng Ngwynedd.

Mae'r rhaglen asesu risg ar gyfer diogelwch bwyd wedi'i nodi yng nghynllun graddio arolygon Cod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 ac mae'r meini prawf yn nodi y bydd yr holl eiddo bwyd yn amodol ar raddfa o oruchwylio ond mae Cod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 yn caniatáu i ddulliau gorfodi eraill gael eu defnyddio gyda'r eiddo risg isaf.

		Amcangyfrif o nifer yr eiddo (Fel ar 01/04/08)
Eiddo	Cynhyrchwyr	36
	Lladd-dai	2
	Gweithgynhyrchwyr/Proseswyr	30
	Pacwyr	3
	Mewnforwyr/Allforwyr	0
	Dosbarthwyr	20
	Manwerthwyr	491
	Tai bwyta ac arlwywyr eraill	1351
	Gweithgynhyrchwyr yn gwerthu drwy fanwerthu yn bennaf	52
	Deunyddiau ac Erthyglau	1
	Cyfanswm	1986
O'r rhain:	Eiddo wedi'u Cymeradwyo	11

Mae'r ffactorau sy'n debygol o gael effaith ar gyflwyniad gwasanaeth eleni yn cynnwys:-

- Cod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 – Gweithredu newidiadau yn dilyn adolygu Cod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006. Mae'r amserlen yn ddibynnol ar bryd y bydd yn cael ei gyflwyno gan FSA Cymru.
- Sgoriau ar y Drysau - Gweithredu system o sgoriau ar y drysau ledled y sir. Mae'r amserlen yn ddibynnol ar bryd y bydd yn cael ei gyflwyno gan FSA Cymru.
- Safonau Arfer Gorau – Cyflawni lefel cydymffurfio briodol gyda safonau arfer gorau o fewn iechyd yr amgylchedd.
- SFBB – Parhau â chyflwyno SFBB o fewn busnesau bwyd.
- Mamolaeth - Bydd y Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd ar absenoldeb mamolaeth o ail fis blwyddyn y cynllun hwn.
- Digwyddiadau Tymhorol e.e. Wakestock, Gŵyl y Faenol – Ymyraethau rhagweithiol ac ymatebol.
- Gofynion cymhwysedd a hyfforddiant i swyddogion.

3.7 Polisi Gorfodi

Mae'r adain diogelwch bwyd wedi mabwysiadu concordat gorfodi'r llywodraeth sy'n golygu ei bod wedi'i hymrwymo i orfodi'r gyfraith sy'n ymwneud â diogelwch bwyd yn agored ac yn deg. Mae'r polisi gorfodi gwarchod y cyhoedd wedi'i gymeradwyo gan Bwyllgor (28 Chwefror 2002) ac mae'n unol â'r egwyddorion sydd wedi'u gosod yn y concordat gorfodi.

Cewch hyd i'r polisi gorfodi ar dudalennau gwe'r adain diogelwch bwyd neu gellir cael copi papur o'r swyddfeydd ardal. Bydd penderfyniadau gorfodi yn cael eu dogfennu a'u monitro i arddangos y cydymffurfir â'r polisi. Yn ogystal â hyn mae trefnau cynhwysfawr ar gael i sicrhau cysondeb y gwasanaeth.

4.0 Cyflwyno'r Gwasanaeth

4.1 Arolygiadau Eiddo Bwyd

4.1.1 Arolygiadau Hylendid Bwyd

Polisi'r adain diogelwch bwyd yw ymgymryd ag arolygiadau wedi'u rhaglennu yn unol â'r amllder arolygu lleiaf a nodir yng Nghod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006. Mae'r arolygiadau hyn oll yn cael eu blaenoriaethu yn unol â'r risgiau diogelwch bwyd y mae'r eiddo yn eu creu. Asesir hyn drwy ystyried natur sut ymdrinnir â'r bwyd, y safonau sy'n cael eu cynnal ac ansawdd y rheoli.

Mae'r tabl isod yn dangos yr arolygiadau y bydd angen ymgymryd â hwy yn ystod 2008/2009. Mae'r ffigyrau hyn yn cynnwys yr arolygiadau sy'n weddill o'r flwyddyn flaenorol.

Proffil yr Eiddo (Categoriâu Risg A-E)	Amcangyfrif Nifer yr Eiddo (fel ar 01/04/08)	Amcangyfrif nifer yr arolygiadau cyntaf sydd eu hangen yn ystod y flwyddyn (01/04/08 - 31/03/09)
Categori A	36	36 x 2
Categori B	253	253
Categori C	1047	571
Categori D	253	152
Categori E*	369	Gorfodi Arall
Eiddo wedi'u cymeradwyo	11	11
Tu allan ir Rhaglen	12	-
Heb eu graddio	5	5
CYFANSWM	1986	1064

Y targed yw bod 95% o'r arolygiadau risg uchel (A-C) yn cael eu cwblhau.

* Bydd strategaethau gorfodi eraill yn cael eu hystyried ar gyfer rhan fwyaf yr eiddo bwyd risg isel hyn yn unol â'r Cod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006. Bydd hyn yn cynnwys arolygon a holiaduron i asesu'r peryglon a'r risgiau sydd ynghlwm â'r busnes. Os pennir bod y risgiau yn isel, bydd pecynnau gwybodaeth yn cael eu hanfon i'r busnesau i'w cynorthwyo nhw gyda chydymffurfio â deddfwriaeth ac arfer da diogelwch bwyd. Os yw cudd-wybodaeth drwy gwynion neu samplo rheolaidd, er enghraifft, yn awgrymu y gallai fod yna broblemau, bydd yr eiddo hynny yn cael eu harolygu yn ôl yr arfer.

4.1.2 Ymchwiliadau Safonau Bwyd

Polisi'r adain diogelwch bwyd yw i flaenoriaethu ymchwiliadau eiddo bwyd mewn perthynas a Safonau Bwyd mewn cytundeb a risgiau diogelwch bwyd yn yr eiddo. Mae hyn yn cael ei asesu drwy gysidro natur triniaeth y bwyd, y safonau sydd yn cael eu cynnal, safon y rheoli yn dilyn proses argymell Asesiad Risg. Mae'r awdurdod yn ddiweddar wedi newid o ddefnyddio cynllun Asesiad Risg LACORS "gweithrediad busnes cyflawn" i gynllun sbesiffig Safonau Bwyd sydd yn rhan o God Ymarfer Deddf Bwyd (Cymru) 2006 ac ar hyn o bryd yn ail-asesu graddfa Risg i

fusnesau oherwydd Risg Safonau Bwyd.

Polisi'r adain diogelwch bwyd yw i gynnal ymchwiliadau Safonau Bwyd wedi eu rhaglenni mewn perthynas ac eiddo Categori A (Risg Uchel) mewn cytundeb a amllder lleiafrif ymchwiliadau wedi ei nodi yn Cod Ymarfer Deddf Bwyd (Cymru) 2006 e.e. pob 12 mis.

Oherwydd diffyg adnoddau, polisi'r adain diogelwch bwyd yw i beidio cynnal archwiliadau Safonau Bwyd wedi eu rhaglenni mewn perthynas ac eiddo Categori B (Risg Canolig) mewn cytundeb a amllder lleiafrif ymchwiliadau wedi ei nodi yn Cod Ymarfer Deddf Bwyd (Cymru) 2006 e.e. pob 24 mis. Polisi'r awdurdod yw fod eiddo o'r fath yn cael ei ymchwilio o fewn hanner yr amllder nodwyd e.e. pob 48 mis. Yn ymarferol, disgwylir rhagori lefel y berfformiad yma.

Oherwydd diffyg adnoddau, polisi'r adain diogelwch bwyd yw i beidio cynnal archwiliadau Safonau Bwyd wedi eu rhaglenni mewn perthynas ac eiddo Categori C (Risg Isel) fel rhan o reolwaith. Er hynny, oherwydd yr angen i adolygu asesiadau risg busnesau sydd wedi eu categoreiddio yn C, mae'r eiddo yn cael eu harchwilio pryd y mae'n berthnasol i ymweld a'r eiddo mewn perthynas a ymchwiliadau sydd yn cael eu cario allan oherwydd gweithgareddau gorfodaeth eraill. Mae ystyriaeth yn cael ei roi i weithredu Strategaethau Gorfodaeth Eraill mewn eiddo o'r math pan mae adnoddau yn caniatáu.

Mae'r tabl isod yn dangos yr ymchwiliadau sydd angen cael eu cario allan yn 2008/09 mewn perthynas a'r lleiafrif ymchwiliadau sydd wedi ei nodi yn Cod Ymarfer Deddf Bwyd (Cymru) 2006.

Proffil yr Eiddo: Safonau Bwyd (Categori A-C)	Amcangyfrif Nifer yr Eiddo (fel ar 01/04/08)	Amcangyfrif nifer yr arolygiadau cyntaf sydd eu hangen yn ystod y flwyddyn (01/04/08 - 31/03/09)
Categori A	30	30
Categori B	800	456
Categori C	1008	
Tu allan ir rhaglen	15	
Heb eu graddio	133	
CYFANSWM	1986	486

4.2 Cwynion ynghylch Bwyd

Ymchwilir i mewn i'r holl gwynion ynghylch bwyd. Polisi'r adain diogelwch bwyd yw rhoi ymateb cyntaf o fewn pum diwrnod gwaith i'r holl gwynion ynghylch bwyd ac eiddo bwyd. Mae'r adain yn derbyn tua 100 o gwynion y flwyddyn yng nghyswllt bwydydd ac eiddo bwyd.

Amcangyfrifir y bydd 100 o gwynoion ynghylch bwyd yn 08/09.

4.3 Cyngor i Fusnesau

Mae'r adain diogelwch bwyd yn cynnig cyngor i unrhyw fusnes sydd ag eiddo masnachu yng Ngwynedd oni bai fod gan y masnachwr drefniant Awdurdod Cartref gydag awdurdod lleol arall. Gwneir hyn drwy ddarparu cyngor yn uniongyrchol i fusnesau a thrwy ddarparu cyrsiau hyfforddiant sy'n cael eu cynnal yn lleol e.e. cyrsiau hyfforddiant SFBB.

Amcangyfrifir y bydd pedwar cwrs hyfforddiant yn cael eu cynnal yn 08/09.

Mae'r adain diogelwch bwyd yn datblygu ei thudalennau ar y we yn barhaus er mwyn gwella, yn benodol, y mynediad at gyngor diogelwch bwyd arbenigol.

4.4 Samplu ac Arolygu Bwyd

Mae'r adain diogelwch bwyd yn ymgymryd â samplu bwyd a diod sy'n cael eu cyflenwi, eu cynhyrchu a'u gwerthu yn y sir, yn unol â rhaglen samplu sydd wedi'i chynllunio er mwyn asesu eu diogelwch a'u hansawdd a ble bo angen, mewn ymateb i gwynion/ymchwiliadau ynghylch bwyd. Bydd yr adain diogelwch bwyd hefyd yn cymryd rhan mewn rhaglenni samplu Gogledd Cymru, y DU ac Ewropeaidd ble bo hynny'n berthnasol. Ymgymerir â thua 180 o samplau bwyd yn 08/09.

Mae'r adain diogelwch bwyd yn ymgymryd â samplu rheolaidd o ardaloedd cynaeafu pysgod cregyn er mwyn monitro statws hylendid yr ardaloedd cynaeafu pysgod cregyn. Defnyddir data a geir o'r samplu wrth gynnal statws dosbarthiad yr ardaloedd cynaeafu pysgod cregyn.

Bydd samplau bwyd yn cael eu dadansoddi gan y Gwasanaeth Labordy Iechyd Cyhoeddus (PHLS) sydd wedi'i leoli yn Ysbyty Gwynedd, Bangor; y Dadansoddwr Cyhoeddus, (Labordai Gwyddonol Eurofins) ym Mhenbedw a defnyddir labordai Canolfan yr Amgylchedd, Pysgodfeydd a Gwyddor Acwafeithrin (CEFAS) yn achlysurol.

4.5 Rheoli Ymchwiliadau i mewn i Achosion Brig ac Afiechydon Heintus sy'n Gysylltiedig â Bwyd.

Mae'r adain diogelwch bwyd yn ymchwilio i mewn i'r holl achosion brig a hysbysiadau o afiechydon sy'n gysylltiedig â bwyd yn unol â threfnau a chyngor derbyniol gan ei Swyddog Priodol.

Rhwng yr NPHSW a'r adain diogelwch bwyd, mae trefniadau ffurfiol yn eu lle i adnabod achosion o wenwyn bwyd ac ymchwilio i mewn iddynt. Mae'r holl achosion o wenwyn bwyd sydd wedi'u hadnabod gan labordy yn cael eu hysbysu'n uniongyrchol i'r adain diogelwch bwyd er mwyn iddynt ymchwilio i mewn i'r mater.

Ymchwilir i mewn i bob digwyddiad o wenwyn bwyd neu honiad o wenwyn bwyd gyda'r bwriad o olrhain y ffynhonnell ac osgoi ei ledaenu ac osgoi iddo ddigwydd eto.

Amcangyfrifir y bydd 265 o achosion gwenwyn bwyd a thri o achosion brig posib yn 08/09.

4.6 Digwyddiadau Diogelwch Bwyd

Bydd yr adain diogelwch bwyd yn cydymffurfio â Chod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 yng nghyswllt trin digwyddiadau a rhybuddion diogelwch bwyd cenedlaethol. Mae hyn yn awr yn cynnwys rhybuddion o alergeddau. Mae hyn hefyd yn cynnwys manylion unrhyw gamau lleol sydd wedi'u cymryd gan yr adain diogelwch bwyd.

Amcangyfrifir y bydd 81 o rybuddion bwyd yn cael eu gwneud yn 08/09.

4.7 Cyswllt gyda Sefydliadau Eraill

Mae'r adain diogelwch bwyd yn cysylltu â'r grwpiau cyswllt neu'r sefydliadau sy'n ymwneud â materion diogelwch bwyd isod mewn ymdrech i sicrhau bod y gwasanaeth a/neu unrhyw gamau gorfodi a gymerir o fewn sir Gwynedd yn gyson â'r rheini mewn awdurdodau lleol cyfagos, y gellir adnabod gwelliannau i wasanaethau ac y gellir cael mynediad at hyfforddiant yn seiliedig ar gymhwysedd.

- Cyfarwyddwyr Gwarchod y Cyhoedd Cymru (DPPW)
- Grŵp Penaethiaid Iechyd yr Amgylchedd Cymru (WWhoEH)
- Grŵp Penaethiaid Safonau Masnach (WWhoTS)
- Panel Technegol Diogelwch Bwyd Gogledd Cymru (NWFSTP)
- Grŵp Bwyd a Metroleg Penaethiaid Safonau Masnach Gogledd Cymru
- Fforwm Microbiolegol Bwyd Cymru (WFMF)
- Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru (NPHSW)
- Grŵp Cyswllt Pysgod Cregyn Gogledd Cymru a Glannau Dyfrdwy (NWDSLGL)
- Arolygiaeth Safonau Gofal Cymru (CSIW)
- Canolfan yr Amgylchedd, Pysgodfeydd a Gwyddor Acwafeithrin (CEFAS)
- Dŵr Cymru (WW)
- Cydlynwyr Awdurdodau Lleol ar Wasanaethau Rheoli (LACORS)
- Asiantaeth Safonau Cig (FSA)
- Gwasanaeth Hylendid Bwyd (MHS)
- Uned Twyll Bwyd Cymru (WFFU)
- Adain Trwyddedu Gwynedd (GLS)

4.8 Hyrwyddo Diogelwch Bwyd

Mae'r adain diogelwch bwyd yn ymgymryd ag ymarferion hyrwyddo iechyd sy'n cynnwys diogelwch a hylendid bwyd. Mae hyn yn cynnwys darparu hyfforddiant dadansoddi peryglon, gwobrau hylendid bwyd ac ymgymryd â gweithgareddau yn ystod yr wythnos diogelwch bwyd genedlaethol.

4.9 Hyfforddiant Diogelwch Bwyd i Swyddogion

Mae rhaglen hyfforddi staff yn cael ei pharatoi ar gyfer 2008/09. Mae anghenion hyfforddiant staff yn cael eu hadnabod yn ystod y broses werthuso ac mae rhaglen hyfforddi yn cael ei datblygu unwaith y mae'r broses hon yn gyflawn.

Polisi'r adain diogelwch bwyd yw cydymffurfio'n llwyr â gofynion Cod Ymarfer Cyfraith Bwyd (Cymru) 2006 mewn perthynas â hyfforddiant i staff a chymwysterau swyddogion awdurdodedig. Mae hyn yn ei gwneud hi'n ofynnol bod swyddogion sydd wedi'u hyfforddi'n briodol ac sy'n brofiadol yn ymgymryd â gwaith diogelwch bwyd. Golyga hyn ei bod hi'n angenrheidiol cael mynediad at hyfforddiant allanol ar bynciau arbenigol, wedi'u hategu gan hyfforddiant diweddarau mewnol rheolaidd ar gyfer swyddogion diogelwch bwyd awdurdodedig.

Polisi'r adain diogelwch bwyd yw sicrhau bod swyddogion sydd ynghlwm â gorfodi deddfwriaeth diogelwch bwyd yn derbyn o leiaf 15 awr o hyfforddiant datblygiad proffesiynol parhaus.

4.10 Camau Gweithredu Ffurfiol Diogelwch Bwyd

Ymgwymerir â'r holl gamau gorfodi gan ystyried y Polisi Gorfodi Gwarchod y Cyhoedd. Gall hyn amrywio o gamau gweithredu anffurfiol hyd at wasanaeth gwella hylendid ffurfiol neu rybuddion gwahardd brys neu yn y pen draw faterion rhybuddion neu argymhellion ar gyfer erlyn. Y prif nod yw sicrhau bod yr holl fusnesau bwyd yng Ngwynedd yn darparu bwyd sy'n ddiogel i'w fwyta a'u bod yn cydymffurfio â gofynion y ddeddfwriaeth diogelwch bwyd. Gellir cael mynediad at y polisi gorfodi hwn drwy wefan y Cyngor.

4.11 *Safer Food Better Business (SFBB)*

Er mwyn cynorthwyo perchnogion busnesau bwyd i fodloni'r gofynion cyfreithiol newydd a ddaeth i rym ym mis Ionawr 2006, mae'r FSA wedi cyflwyno system rheoli diogelwch bwyd symlach, SFBB, y maent yn awgrymu y dylai gael ei hyrwyddo i fusnesau bwyd sydd angen cymorth gyda gofynion dadansoddi peryglon.

Yn 2008/09 byddwn yn parhau i hyrwyddo ymgymryd â'r model rheoli diogelwch bwyd hwn yng Ngwynedd.

5.0 Adnoddau

5.1 Dyranriad Ariannol

546,270 yw cyfanswm cost net yr adain diogelwch bwyd, ac y mae costau staffio yn cyfrif am tua 80% o'r cyfanswm. Mae cyfanswm cost net yr adain diogelwch bwyd yn seiliedig ar amcangyfrifon poblogaeth ganol blwyddyn 2005 yn cyfrifo fel tua £4.58 fesul trigolyn yng Ngwynedd.

5.2 Lefelau Staffio Cyfredol

Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad mae 10.6 o swyddogion cyfwerth ag amser llawn (FTE) yn yr adain diogelwch bwyd. Gellir torri'r ffigwr uchod i lawr i swyddogion fel y manylir isod:

	Nifer
Swyddogion Iechyd yr Amgylchedd/Safonau Masnach	4.5/1.4
Swyddogion Diogelwch Bwyd/Gorfodaeth	4.6/1.2
Swyddogion Samplo Bwyd	1/0
Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd (Bwyd ac IaD)/(S.M.)	0.5/0.2
Gweinyddol (FH/FS)	1/0.4
CYFANSWM (FH/FS)	11.6/3.2

6.0 Asesu Ansawdd

Mae'r adain diogelwch bwyd wedi cael ei harchwilio gan yr FSA a bydd yn parhau i weithredu ar unrhyw gyngor a roddir i sicrhau y darperir gwasanaeth o ansawdd. Ceir proses fonitro fewnol er mwyn sicrhau bod swyddogion yn dilyn y gweithdrefnau ac yn gweithredu yn unol â gofynion statudol.

7.0 Adolygu a Monitro

7.1 Adolygu yn erbyn y Cynllun Gwasanaeth

Bydd y cynllun cyflwyno gwasanaeth yn cael ei adolygu o leiaf bob blwyddyn ac adroddir ar hyn i'r pwyllgor trwyddedu. Bydd yr adolygiad yn cysylltu i mewn i'r broses cynllunio busnes blynyddol.

Monitrir perfformiad yn fisol gydag adolygiad rheolaethol chwarterol o'r cynnydd.

Monitrir perfformiad gan ddefnyddio'r dulliau a ganlyn:

- Monitro perfformiad yn erbyn targedau'r gwasanaeth a'r swyddogion
- Monitro arferion gweithio gwirioneddol yn erbyn trefnau a phrotocolau ar gyfer
  - Archwilio busnesau bwyd
  - Ymchwilio i mewn i gwynion a hysbysiadau o wenwyn bwyd
  - Gorfodi
- Ymgymryd ag arolygon boddhad cwsmer ar gyfer meysydd perthnasol o'r gwasanaeth bwyd. Roedd lefel perfformiad 07/08 yn 100% ar gyfer Hylendid Bwyd a 94% ar gyfer Safonau Bwyd.

Trefniadau Monitro: Hylendid Bwyd.

Ymgymerir â monitro perfformiad drwy gynhyrchu adroddiadau misol o'r bas data FLARE ar:

- Archwiliadau, ar gyfer cymharu yn erbyn y rhaglen flynyddol a cheisiadau gwasanaeth eraill i fonitro cynnydd.

Bydd arferion gwaith yn cael eu monitro'n rheolaidd drwy gyswllt agos rhwng y swyddogion diogelwch bwyd a'r Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd a thrwy:

- Gyflwyno adroddiadau arolygu yn cynnwys copïau o lythyrau i'r Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd er mwyn craffu o leiaf 10%.
- Craffu o leiaf 10% o ffeiliau hysbysiadau cwynion/ ceisiadau gwasanaeth/ samplo a gwenwyn bwyd.
- Cyfeirio materion cynhennus a gorfodi ffurfiol i'r Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd / Uwch Reolwr Gwarchod y Cyhoedd am gadarnhad o'r camau gweithredu fydd yn cael eu cymryd.
- O leiaf un arolwg hylendid bwyd ar y cyd blynyddol rhwng Swyddogion Diogelwch Bwyd ac o leiaf un arolwg monitro blynyddol rhwng y Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd a phob un Swyddog Diogelwch Bwyd.

Trefniadau Monitro: Safonau Bwyd

Fe fydd y Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd yn monitro perfformiad drwy gynhyrchu 3 adroddiad misol o fas data FLARE mewn perthynas â

- Archwiliadau a gymharir yn erbyn y rhaglen flynyddol a
- Ceisiadau am wasanaeth a ddefnyddir i fonitro cynnydd.

Fe fydd arferion gwaith yn cael eu monitro yn rheolaidd drwy gyswllt agos rhwng yr holl staff sydd yn ymgymryd â gorfodaeth Safonau Bwyd a'r Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd (Safonau Masnach).

Yn ogystal fe fydd Uwch Swyddogion Safonau Masnach yn monitro arferion gwaith y staff oddifewn i'w Timau drwy

- adolygu o leiaf 10% o adroddiadau archwilio
- Adolygu o leiaf 10% o ffeiliau cwynion / ceisiadau am wasanaeth / samplo a Hysbysiadau Peryglon Bwyd.
- Cynnal o leiaf un archwiliad monitro blynyddol ar gyfer pob aelod o staff.

Fe all yr Uwch Swyddogion Safonau Masnach ddirprwyo'r ddyletswydd hon i'r Swyddog Safonau Masnach mewn perthynas â monitro arferion gwaith Swyddogion Technegol . Fe fydd yr Uwch Swyddogion Safonau Masnach hefyd yn monitro gwaith ei gilydd.

Fe fydd pob mater cynhennus a gorfodaeth ffurfiol yn cael ei gyfeirio at y Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd (Safonau Masnach) / Uwch Reolwr Gwarchod y Cyhoedd er mwyn cadarnhau'r math o weithrediad a gymerir.

Ar ddiwedd cyfnod y cynllun gwasanaeth bydd yr adain diogelwch bwyd yn cymharu perfformiad targedau'r flwyddyn â pherfformiad safonau'r cynllun gwasanaeth hwn. Bydd unrhyw amrywiad a'r rhesymau am yr amrywiad yn cael eu cynnwys yn yr adolygiad a bydd unrhyw ddatblygiad neu welliant i'r gwasanaeth yn cael eu nodi fel bo angen.

7.2 Cyflawniadau Allweddol y Gwasanaeth 2007/08

Yn ogystal â gwaith rheolaidd, mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud yng nghyswllt gwelliannau cyffredinol i'r gwasanaeth. Mae cyflawniadau'r gwasanaeth dros gyfnod cynllun y llynedd yn cynnwys: -

- Lefel arolygu eiddo risg uchel wedi cynyddu o 50% i 94%
- Prosiect SFBB wedi'i weithredu a diwrnodau hyfforddiant wedi'u cynnal
- Datblygiad parhaus tudalennau gwe'r adain diogelwch bwyd.

7.3 Meysydd i'w Gwella 2008/09

Mae'r meysydd datblygu gwasanaeth a ganlyn wedi'u hadnabod ar gyfer 2008/09:-

- Gwella lefel arolygon hylendid bwyd eiddo risg uchel i 95%.
- Cyfuno'r cynnydd sydd wedi'i wneud mewn busnesau bwyd yn dilyn cwblhau'r prosiect SFBB yn llwyddiannus.

- Paratoi ar gyfer cyflwyno cynllun 'Sgoriau ar y Drysau' ar gyfer eiddo bwyd yng Ngwynedd. Bydd hyn yn adeiladu ar brofiadau'r awdurdodau hynny sydd eisoes yn treialu cynllun FSA neu'r rheini sydd wedi cyflwyno'u cynllun eu hunain yn llwyddiannus yn seiliedig ar egwyddorion tebyg.
- Ymgymryd ag arolwg boddhad cwsmer ar gyfer meysydd gwasanaeth bwyd perthnasol.